

Datum : 5 februari 2007
Dienst/sector : DCU
Registratienummer : 2006MEC002475i

Nummer PS : PS2007ZCW01
Commissie : ZCW
Portefeuillehouder : Ekkers

Titel : Uitwerking archeologiewetgeving

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): notitie Uitwerking van de provinciale archeologietaken

---

Inleiding

In april 2006 heeft de Tweede Kamer de Wet op de archeologische monumentenzorg aanvaard. Deze wet moet uitvoering geven aan het Europese Verdrag van Malta uit 1992. De grote tijdspanne tussen het verdrag en de Nederlandse wet valt goeddeels te verklaren uit het feit dat het verdrag als leidend principe bij ingrepen in het bodemarchief voorschrijft: *de verstoorder betaalt*. Dit kan grote gevolgen hebben in een land waar belangrijke ruimtelijke veranderingen gaande zijn of op de agenda staan. De wet moet ook veranderingen in het landelijke archeologiebestel, al dan niet het gevolg van het Europese verdrag, formaliseren.

Tijdens de jarenlange voorbereiding van de wet is in de praktijk al verregaand geanticipeerd op 'Malta' en een nieuw bestel. In Cultuurconvenanten tussen rijk, provincie en gemeenten zijn in de loop der jaren meerdere bestel-afspraken vastgelegd; deze krijgen nu wettelijke status. Daardoor betekent het van kracht worden van de wet – na behandeling in de Eerste Kamer – vooral een formele verankering van de huidige situatie, en niet het begin van grote verandering. Wel is cruciaal dat het verstoordersprincipe nu een wettelijke grondslag krijgt.

In het Cultuurprogramma 2004-2008 hebben wij aangekondigd dat de gevolgen van de nieuwe wetgeving zouden worden uitgewerkt in een notitie; zie hiervoor de bijlage. Dit stuk wil vooral een actualisatie en uitwerking van taken zijn, geen voorstel voor een nieuw beleid. Het geeft een beeld van de taken op het vlak van archeologie: wettelijke en niet-wettelijke, door de provincie zelf te voeren of door anderen. De uitgangspunten en algemene ambities van het archeologiebeleid zijn in het Cultuurprogramma 2004-2008 vastgelegd; zij worden nu uitgewerkt op vier punten:

- extra archeologische inzet is noodzakelijk om gemeenten hun nieuwe wettelijke taken te laten oppakken. Naast oprichting van een steunpunt willen we ook budget beschikbaar stellen voor het opstellen van gemeentelijke verwachtingskaarten;
- we willen extra inzet plegen voor behoud *in situ* van het bodemarchief binnen ruimtelijke planvorming. Dit vereist extra inzet in gebiedsgerichte advisering op het vlak van archeologie;
- komende twee jaar willen we een archeologisch toetsingskader uitwerken waaraan ruimtelijke plannen en ontgrondingsaanvragen getoetst kunnen worden;
- het exploitatiebudget voor het archeologische depot is ontoereikend en wordt structureel opgehoogd.

Vooruitlopend op de behandeling in de Eerste Kamer is het rijk onlangs begonnen met de structurele uitkering ter dekking van de bestuurslasten die de nieuwe wet met zich meebrengt. Vanaf 2007 gaat het om een structureel bedrag van € 195.000,- Voorgesteld wordt om deze middelen aan te wenden voor een zestal concrete te behalen resultaten.

Ontwerp-besluit

Besluit van 5 februari 2007 tot uitwerking van de provinciale archeologietaken

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 5 december 2006, dienst/sector DCU, nummer 2006MEC002475i;

Gelezen

- de notitie Uitwerking van de provinciale archeologietaken

Overwegende dat

- bij de Eerste Kamer het wetsvoorstel Wet op de archeologische Monumentenzorg(Wamz) ter goedkeuring voorligt, waarin provincies en gemeenten extra wettelijke verantwoordelijkheden krijgen voor archeologie;
- de Staten eerder instemden met het Cultuurprogramma 2004-2008 en de Cultuur Historische Hoofdstructuur;
- de Staten hechten aan een goed functionerend provinciaal archeologiebestel;
- de Staten voorstander zijn van een actieve provinciale inzet, al dan niet wettelijk, voor zowel behoud als publieksbereik van het archeologisch erfgoed;
- het rijk vanaf 2007 een bedrag van circa € 195.000 structureel als bestuurslastenvergoeding vanwege extra archeologietaken uitkeert aan de provincie via het Provinciefonds;

Besluiten:

- Voor de uitvoering van het archeologiebeleid, zoals beschreven in bijgevoegde notitie, vanaf 2007 ten laste van de algemene middelen een structureel budget beschikbaar te stellen dat gelijk is aan de rijksmiddelen die als bestuurslastenvergoeding voor archeologietaken door het rijk via het provinciefonds beschikbaar wordt gesteld , zijnde € 195.000 per jaar.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

- . Monumentenwet 1988 (deze blijft van kracht)
- . Wet op de archeologische monumentenzorg (i.v.)
- . Verordening op het Cultuurbeleid

Beoogd effect

1. Op provinciaal niveau zal de omgang met ons bodemarchief zijn gereguleerd. De taken van de provincie en de wijze waarop zij die wil uitoefenen zijn helder voor de gemeenten, voor veldorganisaties en particulieren en voor marktpartijen.
2. Binnen de ruimtelijke ordening in de provincie worden de archeologische cultuurwaarden gewaarborgd.
3. De waarde van het bodemarchief wordt breed onderkend en gedragen, zowel politiek-bestuurlijk als bij het publiek.

Argumenten

1. Voor de inhoudelijke argumentatie verwijzen wij naar de notitie in de bijlage.
2. Dit voorstel wordt ingediend op een moment dat de nieuwe wet staat geagendeerd voor behandeling door de Eerste Kamer. Dit is volgens ons verantwoord om drie redenen. Er zijn tot nu toe geen signalen dat de Eerste Kamer er niet mee akkoord zou willen gaan. Verder zal de wet zal de gegroeide praktijk niet veranderen maar bekrachtigen. Tenslotte is het rijk is al begonnen met de uitkering voor de bestuurslasten.

Financiën

Vanaf 2007 stelt het rijk een structurele bestuurslastenvergoeding vanwege extra archeologietaken beschikbaar ter hoogte van circa € 195.000. Voorgesteld wordt om deze middelen aan te wenden voor een zestal concrete te behalen resultaten. Zie verder de bijgevoegde notitie.

Realisatie

Zoals in de inleiding vermeld, zijn meerdere veranderingen in het bestel al gerealiseerd, waaronder decentralisatie van rijkstaken en invoering van marktwerking. Bij de verdere invulling van de taken wordt in de notitie aangegeven hoe en wanneer deze zullen worden gerealiseerd.

Juridisch

Zie onder Wettelijk grondslag en Argumenten

Communicatie

De notitie zal waar zinvol geagendeerd voor bespreking.

Een algemeen persbericht is niet nodig, omdat er geen sprake is van vernieuwing van het archeologiebestel en omdat publieksbereik meer gediend is met de aandacht van de media voor concrete acties.

Bijlagen

notitie Uitwerking van de provinciale archeologietaken

Gedeputeerde staten,

voorzitter,   Mr B. Staal

secretaris,   Drs. H.H. Sietsma